

ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ ГОТОВНОСТІ ДО РИЗИКУ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Дем'янчук Юлія

асистент кафедри соціальної
та практичної психології

Міров Дмитро

студент 2 курсу, соціально-
психологічного факультету

Людина протягом всього свого життя зіштовхується з ситуаціями та проблемами, і при цьому має певні стратегії поведінки в них та певний алгоритм їх вирішення. Однак трапляються і ситуації, в котрих немає однозначно правильного способу вирішення. При прояві з боку людини активності щодо їх розв'язання з'являється вірогідність отримати не той результат, на який вона розраховує. В даному випадку людина зіштовхується з таким поняттям як ризик.

В процесі онтогенезу людини схильність до ризику набуває особливого значення саме у підлітковому віці. Адже саме в цей період її життя визначається кардинальними біологічними змінами – статевим дозріванням. Існує припущення, що на фоні цього процесу гормональні зрушення в організмі диктують поведінку підростаючої особистості. Чи не вперше в своєму житті підліток починає переживати унікальні почуття, отримувати досвід, який кардинально відрізняється від вже набутого ним раніше. Поведінка стає менш контрольованою: на емоційному пориві підліток здатен до вчинків, які раніше здавалися неможливими та надзвичайно складними. Саме під час таких обставин та ситуацій підвищується готовність до ризику, коли немає чітко спланованого та узгодженого рішення.

Проблемою ризику займався А.П.Альгін, що визначав ризик як діяльність, пов'язану з подоланням невизначеності в ситуації неминучого вибору [1]. В свою чергу, В.А.Петровський доводив можливість існування «надситуативного ризику», як особливої форми прояву надситуативної активності [3]. Т.В.Корнілова, розглядала схильність до ризик як регуляторні якості суб'єкту, що може означати готовність приймати рішення та діяти в умовах суб'єктивної невизначеності [2]. В концепції Т.М.Титаренко схильність до ризику у підлітковому віці обумовлена бажанням особистості відійти від стереотипів та буденності [4].

Вивчаючи схильність до ризикової поведінки у підлітків доцільно звернути увагу не тільки на фізіологічні та соціальні фактори у її формуванні. Напевно, значимим фактором, що визначає схильність

до ризикової поведінки у підлітковому віці є емоційна складова. На думку Д. Гоулмена, емоційний компонент визначає те, наскільки особистість може бути гнучкою під дією різних впливів, в критичний момент раціонально оцінювати ситуацію, уникати необдуманих рішень, тобто мінімізувати ймовірність виникнення ризикованої ситуації.

Метою нашого дослідження було визначити гендерні відмінності готовності до ризикованої поведінки залежно від рівня сформованості емоційного інтелекту.

Дослідження проводилося у два етапи. На першому етапі визначався рівень схильності до ризикованої поведінки дівчат і хлопців підліткового віку. А ціллю другого етапу, було визначити показники емоційного інтелекту.

Результати дослідження показали, що більш схильними до ризикової поведінки є хлопці, а ніж дівчата; дівчатам підліткового віку, здебільшого, характерний середній та низький рівень (див. Рис.1).

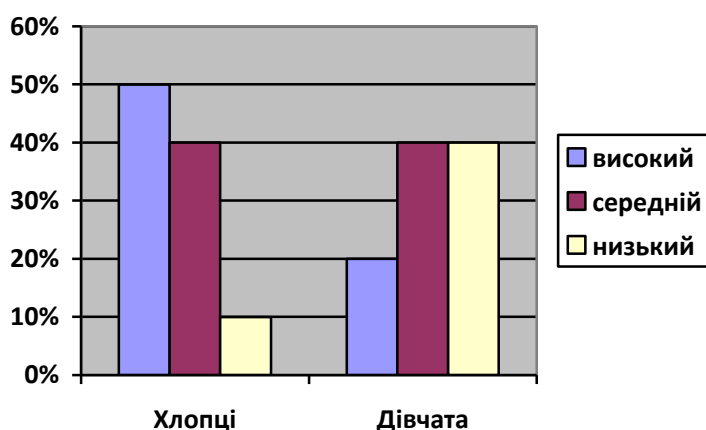


Рис.1 Гендерні відмінності готовності до ризикованої поведінки

Аналізуючи результати дослідження було виявлено, що причини виникнення ризикової поведінки є різними по відношенню до гендерної приналежності підлітків. Проводячи дослідження серед дівчат підліткового віку було встановлено, що попри високий показник емоційної стійкості, порівняно з хлопцями даного вікового періоду, саме емоційний компонент є визначальним у виникненні ризикових ситуацій. Це свідчить про те, що для дівчат підліткового віку є надзвичайно важливо встановлювати емоційний контакт з іншими. Вони орієнтовані перш за все на близькі емоційні стосунки. Їх не так цікавить власний авторитет у групі підлітків та показ себе з якнайкращої сторони. На першому місці для них завжди стоять

взаємовідносини з близькими людьми: сім'єю, друзями, хлопцем. Проте, саме ситуація відсутності розуміння з боку батьків, конфлікти з друзями, відсутність взаємних почуттів з боку протилежної статі – може підштовхнути дівчину до необдуманих вчинків, які можуть мати негативні наслідки не тільки для подальших стосунків, а й для здоров'я.

Серед хлопців же були отримані дещо інші результати. Аналізуючи отримані дані було виявлено, що у хлопців емоційний компонент не є домінуючим у становленні ризикової поведінки. Це пояснюється тим, що, на відмінну від дівчат, для хлопців є набагато важливішим самоствердитися в свої очач та очач інших, а ніж бути з кимось у близьких емоційних стосунках. Питання щодо близьких стосунків з батьками, закоханості не так цікавлять хлопців на даному життєвому етапі. Набагато важливішим для них є показ того, що вони є далеко не останніми особами в референтному колі спілкування, а навіть більше – здатні бути лідерами, на кого будуть орієнтуватися інші хлопці, ставлячи собі в приклад.

Перспективи дослідження передбачають подальше вивчення факторів, що провокують ризиковану поведінку серед молоді.

Список використаних джерел

1. Альгин А.П. Риск и его роль в общественной жизни. – М., 1989. – С. 19.
2. Корнилова Т.В. Психология риска и принятия решений. – М., 2003. – 478 с.
3. Петровский В.А. Психология неадаптивной активности [Текст]. – М., 1992. – С. 267-320.
4. Титаренко Т.М. Персональний міф у виборі ризикованих форм поведінки / Особистісний вибір: психологія відчаю та надії. – К., 2005. – С. 229-233.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОБРАЗУ ТІЛА У СВІДОМОСТІ ТРАНСГУМАНІСТІВ

Дончев Філіп

студент 5 курсу, соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:

доктор психологічних наук, професор,
декан соціально-психологічного
факультету **Журавльова Л.П.**

Предмет даного дослідження - система взаємопов'язаних суб'єктних конструктів, які представляють образ тіла трансгуманістів.